

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Enchiridion controversiarum, quae Augustanae Confesionis Theologis cum Anabaptistis intercedunt

Osiander, Lucas

Witebergae, 1607

Capvt III.

[urn:nbn:de:bsz:31-116416](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116416)

vollere non debet. 2 Adversarii non hoc agunt, ut Pontificiam destruant doctrinam: sed ut veram, ac substantialem corporis Christi in Cœna præsentiam subvertant. Eam enim explosis & ex Ecclesiâ proscriptis hisce Particulis, facilius ruituram, aut explicatione, quæ beneficio harum Particularum fit, destitutam, in odiam rapi, eique per calumniam, absurdas quasvis sententias tutius assigni posse sperant.

CAPVT III.

Continens Prolegomena
in locum vel Controversiam,
de Persona Christi.

VIDIMVS supra in tractatione de Cœnæ Dominicæ substantia, Adversarios pleraque argumenta, quibus veram & realem corporis & sanguinis Domini præsentiam impugnare nituntur, non ex verbis institutionis, sed ex loco de persona Christi perperam intellecto, mutuari. Cum enim videret olim Zvinglius, eiusque complices, verba institutionis Cœnæ, solidiora & clariora esse, quam quæ convelli possint: omnem quasi aciem converterunt in locum de Persona Christi, & Humanitati Christi derogarunt omnem Divinam potentiam & maiestatem, quam ex unione Personali, per communicationem naturarum, harumque Idiomatum, accepit: atque sic de utrisque in Christo naturis docuerunt, ut Nestorii doctrinam in multis, non obscure approbare videantur. Necessarium igitur est etiam, ut tractationem præcipuarum de Persona Christi quæstionum suscipiamus, & pari, qua hæctenus, methodo progrediamur.

Iunxg^o

Inixerunt autem se Calvinianis in illa de Persona Christi. Controverfia, leſura; genus hominis, non ad Chriſti impugnamdam gloriam, non aliter, quam olim Hannibal ad odium Romanæ Reipublicæ, natum: qui interdum magis horrenda, & dira, quam ipſinet Calviniani, in Dominum Jeſum (ſicuti in tractationis progreſſu apparebit) evolvunt: qui, cum à Calvinianis non diſſentiant (ſicriſque nimirum: è Scholaſticorum ſeculis, quæ quid in hac materia obiciunt, proferentibus) utroſque in hac Controverſia uno loco habebimus.

Antequam autem ad rem ipſam accedamus placuit, quædam Prolegomena quorundam vocabulorū & terminorum in hac materia uſitatorum, explicationem complectentia, breviter præmittere. Cum enim huius Enchiridii intentio non tantum ad Theologiæ ſtudioſos, quibus hi termini cognitiffimi eſſe debent, ſed & ad viros pios Politicos, veritatis amantes, ſeſe extendat: etiam illis in ſerviendum duximus: quo feliciter, & minus offenſo pede, in ſequentis tractationis lectione verſari poſſint. De quibus autem præmonendum duximus, hæc ſere ſunt.

I. PERSONA QUID.

In genere, Persona dicitur eſſe Subſtantia ſingularis, intelligens, ac per ſe ſubſiſtens, quæ à cæteris eiufdem naturæ hypochiſibus, peculiari quadam proprietate aut accidentibus diſcernitur. Vel Persona eſt Subſtantia individua, intelligens, incommunicabilis, non ſulleſtrata ab alio.

Si vero in ſpecie ſermo ſit de Persona Chriſti, tum eam interdum conſideramus, ante incarnationem. Quæ ratione λόγος, ſive ſecunda Trinitatis perſona, genita dicitur: & hæc ſignificatiōne

eione (videlicet ante incarnationem) ad Personæ integritatem sufficit sola divina Christi natura, relate (hoc est, non quatenus ea toti Trinitati communis, sed Charactere suo circumscripta est) intellecta. Quando autem Christi Personam post incarnationem (postquam nimirum verbum caro factum est) intuemur, & consideramus, tum ad totum Christum, ac totam illam personam, sive Personæ illius integritatem non sufficit alteram solum naturam, sed utramque, Divinam videlicet & Humanam, intelligere; & Christum, post incarnationem, sine carne sua, ne cogitare quidem licet.

Personæ synonyma sunt, ὑψιστάμενον, ὑπόστασις, πρόσωπον, ἢ ἄτομον: hoc est, Subsistens, Subsistentia, Persona, individuum.

II. NATURA QUID.

Natura quando de λόγῳ sumitur, non tota Divinitatis sive Trinitatis Essentia absolute (hoc est, quatenus ea tribus Personis Trinitatis communis) sed relate (hoc est, determinata ad certam Personam, videlicet Filii Dei) intelligitur: videlicet, natura Divina, nec gignens, nec procedens, sed genita; per se tamen, non in alio subsistens.

Quando vero Naturæ vocabulum, de Humana Natura dicitur: tunc per naturam humanam intelligitur homo totus, anima & corpore conitans: ita tamen, ut hæc (Humana) natura non quasi per se subsistens, aut quæ unquam per se, propriæ subsistentiæ subsisteret: putetur, ut pote, quæ suum SVBSISTERE, non nisi in Persona, vel hypostasi Filii Dei habeat,

Naturæ vocabula sunt, θεότης, ἀνθρώπι-
πότης, Divinitas, Humanitas, divina na-
tura, essentia divina, substantia humana.

III. λόγος ET CHRISTVS
ut differant.

Quando λόγος vel ante incarnatio-
nem, vel post eam (abstractione videlicet rationa-
li) consideramus, tum Divinam Filii Dei Personam
& Naturam intelligimus. CHRISTVS autem
non secundum alteram Naturam: sed tanquam
ex duabus, Divina & Humana, naturis, constans,
pro uno duabus illis naturis constante, Christo, sus-
cimitur.

IV. ABSTRACTVM ET
Concretum.

Ne quis in Abstracti, & Concreti definitione
decipiatur, sciendum ea dupliciter sumi.
Primo est Abstractum & Concretum Gram-
maticum seu Etymologicum (ex coniugationis-
tum) quando (ut Damascenus loquitur) subtili-
bus cogitationibus, Natura quasi natura, in sese,
& quasi extra unionem, abstractivè consideratur
(sicuti iustitia, abstractum, & iustus, concretum, in-
ter se differunt) sed de hoc abstracto omnino ta-
cendum est in hoc mysterio, quia Fides hic nullam
docet abstractionem, sed concretionem, conjuncti-
onem & copulationem intimam, arctissimam &
indissolubilem: ita, ut si maxime, quam argutissi-
mis cogitationibus abstractionem subtilissimam
te concipiamus: extra intellectum tamen re ipsa
nihil tale in istius mysterii dogmate correspondet:
& si cogitationes eiusmodi rationalem aliqua
distr-

distractionem introducant; nihil tamen reale, conceptui respondens, pariant: aut si velimus tales conceptus realiter in persona Christi statuere, revera jam Christum solverimus. Quare, in Scholis, extra Theologiam, de persona Christi, potest huius Abstracti & Concreti aliquis esse usus: in hoc verò loco, materia videlicet inusitata & transcendenti, locus ei non datur.

Secundò, Abstracta in HAC MATERIA dicuntur vocabula, per quæ naturæ in Persona Christi esserunt, ut Divinitas, Humanitas Christi. Concreta verò dicuntur vocabula, totam in Christo personam designantia, ut: Deus Homo. Vtriusque differentia est: quòd in Concreto, natura de natura rectè prædicatur, ut: Deus, est Homo, &: Homo est Deus. Id autem non licet in Abstractis, ut, non rectè dicimus: Humanitas est Deitas, vel: Deitas est Humanitas. Interim Scriptura nunquam humanæ naturæ in Abstracto divina Idiomata tribuit, ut Caro mea verè est cibus, Iohan 6. Sanguis Iesu Christi, Filii Dei, emundat nos ab omni peccato, i. Iohan 1. Ita, ut secundùm hanc alteram Abstracti & Concreti significationem, non tantùm in Concreto, sed & in Abstracto (intra unionem tamen considerata) rectè Humanitati Christi, Divina Idiomata tribuantur.

De Abstractis & concretis, trita est, nec inutilis Scholasticorum Regula: Abstracta vocabula, ajunt, supponant pro naturis, Concreta pro persona.

V. PROPRIETATES seu Idiomata.

Idiomata, seu Proprietates naturarum triplici distinctione considerantur: Sunt enim horù quædam,

dam dicuntur Essentialia, quaedam Accidentaliz, quæ iam verò Personalia.

*Essentia-
lia.*

1. *Constituta.*

2. *Circa naturam.*

ESSENTIALIA bifariam sumuntur. Horum etiam aliqua sunt Naturarum constitutiva, quæ sunt in Divinitate omnia: in Humanitate verò conitari animo rationali & corpore, sine quib. natura humana consistere non potest. Aliqua verò circa naturam dicuntur, & quæ ad naturam iam constitutam consequuntur: ut, quod humana natura est palpabilis, visibilis, locata circumscriptivè, &c. Hæc circa essentiz destructionem à natura abesse possunt, quod ratio & conditio corporum glorificatorum docet, quæ consistit quidem anima & corpore. non tamen posterioribus hæc proprietatibus subiacet.

ACCIDENTALIA Idiomatica sunt, humanæ naturæ infirmitates, quas in statu Eximitionis in se recepit Christus, non ut veritati humanæ carnis necessarias, sed ut victima pro nobis fieri posset: qualia sunt, dormire, defatigari, sitire, esurire, &c. Hæc etiam pertinent, dona creata, hyperphysica (à Scholasticis sic appellata) puta, sapientiam, intellectum acrem, quibus crevisse Christus dicitur, Luc. 2. Possunt enim hæc multi carere, & interim veri homines esse.

PERSONALIA Idiomatica, in divina natura Christi non sumuntur absolutè (hoc est, quatenus tribus Trinitatis Personis communia) sed relatè & determinatè (ut supra dictum) ut videlicet intelligatur Omnipotentia, Omniscientia, &c. genita. Humanæ naturæ Personale hoc proprium est, quo ab omnibus aliis suæ naturæ individuis (hominibus) differt: quòd videlicet hæc natura, non propria, sed aliena, τῆς λόγῳ nimirum Persona subsistat, utpote quæ propria suæ Subsistentiæ omninò sit delimitata.

VI. DISTINCTIO STATVVM

carnis Christi.

Esti in unione, ab ipso Conceptionis puncto, caro Christi ad dexteram Dei sine evecta tamen non unus & idem carnis Christi fuit status, sed alius atq; alius, pro ratione officii Mediatorii obeundi Qui Status, nisi diligenter distinguantur, multos & magnos errores patiunt observati vero, Scripturæ loca quæ prima fronte potuerant obscura videri, luculentissime explicant. Sunt autem numero tres distincti Status.

PRIMVS Status carnis Christi, dicitur EXINANITIONIS, non quod ante hunc Statum, Christus (qua Homo) divinam gloriam non habuerit, sed quo J in illo Statu gloriam suã oculovertit, neq; ea nisi fortè in edendis miraculis uti poterit. Sicuti cum duodennis esset, radium divinæ scientiæ emisit, disserens in Templo, Luc. 2. Et ut Joannes dicit, de primo Christi miraculo, in Cana Galiliæ edito: Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galiliæ, & MANIFESTAVIT Gloriam suam, cap. 2. Hunc autem exinanitionis Statum Paulus ita descripsit: Qui (Iesus Christus) cum esset in forma Dei, nõ rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum EXINANIVIT, FORMAM SERVI accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus, ut homo. HUMILIATIVIT semetipsum, factus obediens, usque ad mortem: mortem autem crucis, Philip. 2. Et ad hunc exinanitionis statum spectant ea omnia, quæ de infirmitatibus humanis (citra peccatum tamen) in Scriptura de Christo dicuntur neq; diutius quam usq; ad gloriosam ejus Resurrectionem durare debent.

SECUNDVS Status, dicitur Status GLORIFICATORVM corporu: non quidem, quod ultra & supra hunc Statu, nihil sublimius corpori Christi accesserit

ferit: se quod utile sit considerare gloriam carnis Christi in resurrectione; Quia Christus (ut dicit Paulus, Coloss. 3.) transfigurabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis sue. Deinde, ne exinanitionis infirmitates iterum Christo post resurrectionem assignemus, qualia sunt, esse visibilem, palpabilem, loco inclusum, &c. quæ quidem Calviniani, Christi corpori in divina Majestæte constituto, adhuc tribuunt: Paulus autem ea vel à Sanctorum corporibus gloriosis aufert, 1. Cor. 15. & ea non esse de essentialibus **CONSTITUTIVIS** humanæ naturæ propriis, supra in propriorum distinctione docuimus.

TERTIUS Status, dicitur Status **MAIESTATIS** & gloriæ divinæ, in quâ Christus homo ingressus est, per resurrectionem ascensum in cælum, & sessionem ad dexteram Dei, ut iam plenaria potestatis & divina omnipræsentia, ubiq; præsentem cuncta regat atq; gubernet, divinæq; Omnipotentiæ administrationem in cælo & in terra habeat & usurpet. Quem statum Paulus sic describit. Deus exaltavit illum (**IESUM**) & donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur, cælestium, terrestrium, & inferorum, & omnis lingua confiteatur, quod Dominus **IESUS CHRISTUS** in gloria Patris, Philip. 2. Et idem alibi. Deus suscitavit **IESUM** à mortuis, & constituit ad dexteram suam in cælestibus, super omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & dominationem & omne nomen, quod nominatur non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro, & omnia subiecit sub pedibus eius. Et ipsum dedit caput super omnia ipsi Ecclesiæ, quæ est corpus ipsius, plenitudo eius, quæ omnia in omnibus adimplet, Ephes. 1.

! Possunt etiam huc annexi, tres diversi in **CARNÈ** Christi respectus. Quorum primus est, corporis naturalis

ralis: Secundus, glorificati: Tertius, Maiestatis, sive divinæ Maiestatis usu præditi.

VII. AFFIRMATIVAE ET

Negativæ Propositiones de hac

Materia, prout ea in Epitome

Formula Concordiæ

habentur.

Has Propositiones placuit duas ob causas, huic Capiti & Prolegomenis annectere. Prima est, ut (quod ajunt) contrariis juxta se positis, veritas magis eluceat: & aut remota falsa doctrina, facilius discat Lector, quid in hoc articulo negandum, quid affirmandum, & ne imprudens adigi se patiatur in Disputatione, ut neganda affirmet aut affirmanda neget. Altera causa est. libido calumniandi in Adversariis, qui quando veritatem opprimere non possunt, ut exotam reddant piam nostram doctrinam, per Calumniam affingunt nobis monstruosissimas opiniones, quas ne per febrim quidem somnavimus. Ut igitur pius Lector, & injuriam nobis fieri deprehendat, & quæ nostra mens sit, agnoscat, apposuius dictas Propositiones, quæ totum negotium, affirmative & negative quam exactissime complectuntur. Eæ autem sic habent.

STATVS CONTROVERSIAE.

Principalis huius dissidii quæstio fuit: an inter divinam & humanam naturam in Christo, propter unionem Personalem, REALIS, hoc est, vera & re ipsa existens, in Persona Christi, fiat quædam communicatio, ut una natura alteri proprietates suas communicet. Et quæsitum etiam est, quousque illa realis communicatio extendatur.

Sacramentarii affirmarunt, divinam & humanam

si naturam

- naturas in Christo, eo modo unitas esse, ut neu-
 tra alteri quicquam realiter, hoc est, verè & reipsa,
 quod cuiusque nature proprium sit, communicet:
 sed nomina tantum nuda communicari. Unio (in-
 quient illi) facit tantum nomina communia: ut
 videlicet, Deus dicatur homo, & homo Deus ap-
 pelletur: ita tamen, ut Deus nihil cum humani-
 tate commune habeat, & vicissim humanitas nihil
 cum divinitate, quoad ipsius Maiestatem & pro-
 prietates, realiter, hoc est, revera & reipsa com-
 mune habeat. Contrariam vero huic dogmati
 sententiam, D. Lutherus, & qui cum ipso faciunt
 adversus Sacramentarios, propugnantur.

AFFIRMATIVA.

Sincera doctrina Ecclesie Dei de Persona Christi.

- Ad explicandam hanc controversiam, & juxta
 Analogiam Fidei nostrae decidendam, fidem, do-
 ctrinam, & confessionem nostram piam, perspi-
 cue profitebimur: & quidem in hanc sententiam.
- I. Credimus, docemus & confitemur, divinam
 & humanam naturas in Christo personaliter uni-
 tas: ita profus, ut non sint duo Christi, quorum
 unus sit Filius Dei, alter vero Filius hominis: sed
 ut unus & idem sit Dei & hominis Filius.
- II. Credimus, docemus & confitemur, divinam
 & humanam naturas, non in unam substantiam
 commixtas, nec unam in alteram mutatam esse:
 sed unamquamque naturam retinere suas proprie-
 tates essentielles: ut quæ alterius proprietates fie-
 ri nequeant.
- III. Proprietates divinæ naturæ sunt, esse Omni-
 potètem, aternam, infinitam, & naturam, naturali-
 suæ essentiaæ proprietate, per se ubiq; præsentè esse
 omnia

omnia novisse, &c. Hæc omnia neque sunt, neque
unquam sunt humanæ naturæ proprietates.

IV. Humanæ autem naturæ proprietates sunt:
corpoream esse Creaturam, consistere carne & san-
guine, esse finitam & circumscriptam, pati, mori,
ascendere, descendere, de loco ad locum moveri,
esurire, sitire, algere, æstu affigi, & si quæ sunt
similia. Hæc neque sunt, neque unquam sunt
proprietates divinæ naturæ.

V. Cum vero divina & humana naturæ per-
sonaliter, hoc est, ad constituendum unum
ipsæque, sint unitæ: credimus, doce-
mus & confitemur, unionem illam hypostaticam,
non esse talem copulationem, aut combinationem,
cujus ratione neutra natura cum altera persona-
liter, hoc est, propter unionem personalem, quic-
quam commune habeat. Qualis combinatio fit,
cum duo asseres conglutinantur, ubi neuter alteri
quicquam confert, aut aliquid ab altero accipit.
Quin potius in unione personali summâ commu-
nionem esse statuimus, quam Deus cum assum-
pto homine vere habeat. Et ex hac personali unio-
ne, quæ inde consequitur, totum illud promanât,
quicquid humani de Deo, & quicquid divini de ho-
mine, dicitur & creditur. Et hanc unionem atque
communicationem naturarum antiquissimi Ec-
clesiæ Doctores, similitudine ferri candentis, item-
que unione corporis & animæ declararunt.

VI. Hinc etiam credimus, docemus & confite-
mur, quod Deus sit homo, & homo sit Deus. Id
nequaquam ita haberet, si divina & humana na-
tura prorsus inter se nihil revera & reipsa commu-
nicarent. Quomodo enim homo, Mariæ Filius,
Deus, aut Filius Dei Altissimi, recte appellari pos-
set, si ipse humanitas, cum Filio Dei, non esset
personaliter unita & realiter, hoc est, vere & re-
ipsa, nihil prorsus, excepto solo nudo nomine cum
ipso commune haberet?

VII. Eam

» VII. Eam ob causam, credimus, docemus &
 » confitemur, quod virgo Maria, non hominem
 » duntaxat, qui nihil, nisi homo sit, sed verum
 » Dei Filium, conceperit & genuerit. Unde recte
 » Mater Dei & appellatur, & reuera est.

» VIII. Inde porro credimus, docemus & confi-
 » temur, quod non homo tantum, in quo nihil fue-
 » rit homine maius, pro nobis passus mortuus & se-
 » pulchus sit, ad inferos descenderit, à mortuis re-
 » surrexerit, ad cœlos ascenderit, & ad Majestatem
 » & Omnipotentem Dei virtutē euectus fuerit: sed
 » potius, quod hæc omnia fecerit, atque præstite-
 » rit talis homo, cujus humana natura, cum Filio
 » Dei, tam arctam ineffabilemque unionem &
 » communicationem habet, ut cum ea una sit facta
 » Persona.

» IX. Quapropter vere Filius Dei, pro nobis est
 » passus: sed juxta proprietatem humanæ naturæ,
 » quam in unitatem divinæ suæ personæ assumpsit,
 » sibi que eam propriam fecit: ut videlicet pati, &
 » Pontifex noster summus, reconciliationis nostræ
 » cum Deo, causa esse posset. Sic enim scriptum est:
 » Dominum Gloriæ crucifixerunt. Et alibi Scri-
 » ptura dicit; nos sanguine Dei redemptos esse.

» X. Ex eodem etiam fundamento, credimus, do-
 » cemur & confitemur, Filium hominis, ad dexte-
 » rā Omnipotentis Majestatis & virtutis Dei, REA-
 » LITER, hoc est, verè & re ipsa, secundum hu-
 » manam suam naturam, esse exaltatum. Idque
 » minimè absurdum est: cum homo ille in Deum
 » assumptus fuerit, quam primum in utero Matris
 » à Spiritu sancto est conceptus, eiusque humanitas,
 » jam tum cum Filio Dei Altissimi personaliter fue-
 » rit unita.

» XI. Eamque Majestatem, ratione unionis Personalis,
 » semper Christus habuit: sed in statu suæ humiliatio-
 » nis sese exinanivit; qua de causa, reuera, ætate sapie-
 » tia, &

na & gratia, apud Deum & homines PROFCIT. ^{cc}
 Non enim Maiestatem illam semper, sed quorles ^{cc}
 illi visum fuit, exercuit; donec formam servi, non ^{cc}
 autem naturam humanam, post resurrectionem, ^{cc}
 plene & profus deponeret, & divinam Maiesta- ^{cc}
 tem, plene usurparet, manifestaret atque monstra- ^{cc}
 ret, & hoc modo in gloriam suam ingrederetur. ^{cc}
 Itaque iam non tantum, ut Deus, verum etiam, ut ^{cc}
 homo, omnia novit, omnia potest, omnibus crea- ^{cc}
 turis præsens est, & omnia, quæ in cælis, & in ter- ^{cc}
 ra, & sub terra sunt, sub pedibus suis, & in manu ^{cc}
 sua habet, hæc ita se habere, Christus ipse testatur, ^{cc}
 inquit: Mihi data est omnis potestas, in cælo & ^{cc}
 in terra. Et Paulus ait, Ascendit super omnes cæ- ^{cc}
 los, ut omnia impletet. Hanc suam potestatem ubi ^{cc}
 que præsens exercere potest: neque quicquam illi, ^{cc}
 aut impossibile est, aut ignotum. ^{cc}

Joan. 13.
 Mat. 28.
 Ephes. 4.

XII. Inde adeo & quidem facillime, corpus ^{cc}
 suum verum, & sanguinem suum, in sacra Coena ^{cc}
 præsens distribuere potest. Id verò non fit, iuxta ^{cc}
 modum & proprietatem humanæ naturæ: sed ^{cc}
 iuxta modum & proprietatem dexteræ Dei? ut ^{cc}
 Lutherus, secundum Analogiam Fidei nostræ Chri- ^{cc}
 stianæ in Catechesi comprehensæ loqui solet. Et ^{cc}
 hæc Christi, in sacra Cæna præsentia neque Phy- ^{cc}
 sica est, neque Capernaïtica: interim tamen veris- ^{cc}
 sima, & quidem substantialis. Sic enim verba Testa- ^{cc}
 menti Christi sonant: Hoc est, est, est corpus me- ^{cc}
 um.

Hac nostra fide, doctrina & confessione Per- ^{cc}
 sona Christi non solvitur, quod olim Nestorius fe- ^{cc}
 cit. Is enim veram communicationem Idioma- ^{cc}
 tum, seu proprietatem, utriusque naturæ in Chri- ^{cc}
 sto negavit, & hac ratione Christi Personam solvit: ^{cc}
 quam rem D. Lutherus, in libello suo de Conci- ^{cc}
 liis, perspicue declaravit. Neque hac pia nostra ^{cc}
 doctrina, duæ in Christo naturæ, carumque pro- ^{cc}
 prietates

- prietates confunduntur, aut in unam Essentiam
 commiscuntur: (in quo errore Eutyches tuit) neque
 humana natura, in persona Christi, negatur aut
 aboletur: neque altera natura in alteram muta-
 tur. Sed Christus, iuxta piam nostram Confessionem,
 verus Deus & Homo, in una indivisa Perso-
 na est, permanetque in omnem æternitatem. Hoc,
 post illud Trinitatis, summum est mysterium, ut
 Apostolus testatur, in quo solo tota nostra conso-
 latio, vita & salus posita est.

NEGATIVA.

*Contraria & falsæ doctrina, de Perso-
 sona Christi, Reiectio.*

Repudiamus igitur & damnamus omnes falsos, quos iam recitabimus, Articulos: eò quod verbo Dei & sinceræ fidei nostræ Christianæ repugnent: cum videlicet sequentes errores docentur.

- I. Quod Deus & homo in Christo non constituent unam Personam: sed, quod alius sit Dei Filius, & alius hominis Filius: ut Nestorius deliravit.
- II. Divinam & humanam naturas, in unam essentiam commixtas & humanitatem in Deitatem, mutatam esse, ut Eutyches furentur dixit.
- III. Quod Christus non sit verus, naturalis & æternus: ut Arius blasphemavit.
- IV. Quod Christus non veram humanam naturam habuerit, ut Marcion finxit.
- V. Quod unio Personalis tantum faciat communia nomina.
- VI. Phrasin tantum esse, & modum quendam loquendi cum dicitur: Deus est homo: & homo est Deus: Deum enim nihil cum humanitate

te & humanitatem nihil cum Deitate, REALI. “
TER, hoc est, vere & reipsa commune habere. “

VII. Esse tantum VERBALEM, sine reipsa. “
Idiomatum communicationem, cum dicitur: Fi- “
lium Dei pro peccatis mundi mortuum esse. Fili- “
um hominis Omnipotentem factum esse. “

VIII. Quod humana in Christo natura, eo “
modo, quo Divinitas, facta sit essentia quaedam “
infinita, quod humana natura habeat virtutem, “
& proprietatem quandam essentialem, & divi- “
nam, separatam tamen à Deo, quæ illi sit com- “
municata, & in ipsam infusa: & quod humana “
natura, virtute illius communicationis, eo modo, “
sicut divina natura, ubique præfens sit. “

IX. Quod humana natura divina, ratione “
substantiæ, atque essentiæ suæ, vel proprietatum “
divinarum essentialium, exæquata sit. “

X. Humanam naturam in Christo, in omnia “
loca cæli & terræ, localiter extensam esse; quod “
ne quidem divinæ naturæ est tribuendum. “

XI. Christo impossibile esse, propter humanæ “
naturæ proprietatem, ut simul eodemque tempo- “
re in pluribus, nedum in omnibus locis, suo cum “
corpore esse possit. “

XII. Quod sola humanitas pro nobis passa sit, “
nosque redemerit: & quod Filius Dei, passione “
nullam prorsus cum humanitate (reipsa) commu- “
nicationem habuerit: perinde ac si id negotium “
nihil ad ipsum pertinisset. “

XIII. Quod Filius Dei tantummodo di- “
vinitate sua, nobis in terris, in Verbo, Sacra- “
mentis, in omnibus denique ærumnis nostris “
præfens sit: & quod hæc præsentia prorsus ad “
humanitatem, nihil pertineat: Christo enim, “
postquam nos, passione & morte sua redemerit, “
secus.

- secundum humanitatem suam, nihil amplius nobiscum esse negotii.
- XIV. Filium Dei, qui tamen humanam naturam in unitatem personæ assumpsit, iam, post depositam servi formam, non omnia opera Omnipotentiae suae, in & cum humanitate suâ, & per eam efficere: sed tantum aliqua & quidem in eo tantum loco, ubi humana naturâ sit localiter.
- XV. Christum, secundum humanitatem, Omnipotentiâ, aliarumque proprietatum divinæ naturæ, prorsus non esse capacem. Idque asserere audent, contra expressum testimonium Christi, dicentis: Mihi data est omnis potestas in cœlo & in terrâ. Et contradicunt Paulo, qui ait: In ipso inhabitat tota divinitatis plenitudo Corporaliter.
- XVI. Christo secundum humanitatem, datam quidem maximam potestatem, in cœlo & in terrâ, videlicet maiorem, & ampliolem, quam omnes Angeli & Creaturæ acceperint: sed tamen eam cum omnipotentia Dei, nullam habere communicationem, neque omnipotentiam illi datam esse. Itaque mediam quandam potentiam, inter omnipotentiam Dei, & inter aliarum creaturarum potentiam fingunt, datam Christo, per exaltationem: quæ minor quidem sit, quam Dei omnipotentia, maior tamen omnium aliarum creaturarum potestate.
- XVII. Quod Christo, secundum spiritum suum humanum, certi limites positi sint, quantum videlicet ipsum scire oporteat: & quod non plus sciat, quam ipsi conveniat, & ad executionem sui officii, iudicis nimirum, necessario requiratur.
- XVIII. Christum, ne hodie quidem, habere perfectam cognitionem Dei & omnium ipsius operum. Cum tamen de Christo scriptum sit: In ipso omnes thesaurus sapientiæ & scientiæ absconditos esse,

XIX. Chr

Col. 2.

DESS. C.

XIX. Christo
rito nomis q
runt aliq
fistaturum.

XX. Reic
stium Christi
(h & in terra)

tionem depara
tio secundum
tionem & aler
rit omnis pot
quasi, dum in
statem, etiam
& exultet. H
Testamentu
tur, verum et
si, via de novo
si divinitas neg
tus est, una cu
hinc impet doc
nostra. Ceteru
dicatur.

Hic col
dicha sunt.

De
rumin

Q Van
nalis
ea sit
recitare ca
lunt quid
propocdan

XIX. Christo impossibile esse, humano suo spi-
rita novisse, quicquid ab æterno fuerit, quid iam
nunc ubique fiat, & quid in omnem æternitatem
sit futurum.

XX. Reicimus etiam, damnamusque, quod di-
ctum Christi (mibi data est omnis potestas, in celo
& in terra) horribili & blasphema interpreta-
tione depravatur, in hanc sententiam: quod Chri-
sto secundum divinam suam naturam, in resurre-
ctione & ascensione ad coelos, iterum restituta fue-
rit omnis potestas, in celo & in terra: perinde,
quasi, dum in Statu humiliationis erat, eam pote-
statem, etiam secundum divinitatem, deposuisset
& exuisset. Hac enim doctrina, non modo verba
Testamenti Christi, falsa explicatione pervertun-
tur, verum etiam dudum damnata Arianae hære-
si, via de novo sternitur: ut tandem æterna Chri-
sti divinitas negetur, & Christus totus, tantus, quan-
tus est, una cum salute nostra amittatur: nisi
huic impiæ doctrinæ, ex solidis verbi Dei & fidei
nostræ Catholicæ fundamentis constanter contra-
dicatur.

Hucusque, quæ ex Formula Concordiæ ad-
ducta sunt.

C A P V T IV.

De Vnione Personali, dua- rum in Christo naturarum.

Quandoquidem in cognitione unionis Perso-
nalis duarum in Christo naturarum, qualis
ea sit, & qualis non sit, non parum situm est,
peculiare caput in eius descriptione infumemus.
Et, ut quid ea sit, & quid in se contineat, clarius fi-
at, procedamus ad eius investigationem per remo-
tionem

G tionem